

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Egész évre ——— 8 korona
Félévre ——— 4 " "
Negyedévre ——— 2 " "
Egyes szám ára 16 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelék).

Kecskeméti bérlőcsalád.

Mióta a tavasz kinyílt, Kecskeméten is tartanak a népboldogítók minden vasárnap hatósági engedéllyel nagy népgyűléseket az öreg templom előtt, a Széchenyi-téren. De a kecskeméti magyar nép bámulatos közönyt hallgatja a tarka beszédek, az arcokból kiolvasható, hogy a józan tanyai magyart az ilyen „szófia”-mondás sodrából ki nem hozza.

Ez a bevezetés adja meg jelentős képünkhöz a keretet; illesszük mindjárt hozzá még a következő hátteret:

Legutóbbegyük törül metszett igazató Kecskemét piacán megváltotta az úgynevezett kisgazdákat, azt állítván teli szájjal, hogy ezek verik le a megállapított napszámot, s az esztendő cseléd keresetét pedig lenyomják oktanlan földéhségükkel, mert mint bérlők krumplicevesen tengődve — egymásra árvereznek a város parcellázott birtokain, épp úgy, mint a közeli Koháry-féle Szentlőrinc pusztán s adnak 40—50—60 korona évi bért, pedig ha összebeszelnének és a szocialista tant vallanák, feleányiért is megkapnák; szóval kevesebbet kellene dolgozni nekik, több haszonnal.

Ugyanis élő cáfolat *Géró József* és felesége, Kerekes Sára istenáldotta tízgyermekes családja annak, hogy a parasztember ma már nem boldogulna, ha az áldott anyaföldet szántja-veti, akár mint bérlő, akár mint a maga szegénye örökölt kis tanyáján. Igaz, hogy a mi *Géró József*ünk gondterhes, barázdált homloka azt

mutatja, hogy „mélyen van szántva az életekével”, de meg neki hűséges feleségítőtársa az élete párja, aki maga teremti baromfiból, hízlalásból stb. a gyerekek ruházatát és a 18 hold homoki föld árendáját, úgy hogy 16 évi házasság alatt már közösen szereztek is négy hold örök földet, amit szőlővel telepítettek be.

Hogy a mai nemzetsorvasztó egygyermek-rendszer ellentétéként, ismerkedjünk meg közelebbről is e boldog háznép-pel, egy kis költészetet is meggyítsunk munkás életükbe.

Ugyanis ez év farsang utolsó vasárnapján történt, hogy *Géró* atyafi — nevezzük így — hatalmas pergelt tortát rendelt egyik kecskeméti cukrásznál, amelyen tíz gyermek közt közepén ott álltak a szülők is, persze cukorból.

„Mit jelentsen ez?” kérdi az öreg cukrász.

Megszólal erre a pirosképű, csinos menyecske: „Hát tetszik tudni, mi abból a szá-

pora Kerekes familiából valók vagyunk, oszt' most férjhez megy a hugom, a tizenharmadik a mi családunkból, annak a lakodalmára csináltattuk ezt az apjukkal”. „De hát maguknak van-e lelke?” kérdi a cukrász. „Van, hál' Istennek szépen, tíz élő — hat fiu, négy lány”.

E párbeszédet hallotta e sorok írója s mint a néprajzi adatok gyűjtője, az első kedvező alkalmat, nap-sugaras tavaszi napot a pusztáról való beszállításhoz kilesve — felhasználta, hogy ezen életreteremtett bérlőcsaládot képben ezen a helyen megörökítse.

Kenéz Zoltán.

A kecskeméti bérlő, felesége és tíz gyermeke.

Készül a törvény.

A mezőgazdasági cselédek és gazdák közti jogviszonyt szabályzó törvényjavaslat egyre foglalkoztatja úgy a mezőgazdasági testületeket, egyesületeket, mint a minisztériumot és a képviselőház bizottságát. Apróra megháynak-vetnek minden szakaszt, a szükséghez képest módosítanak rajta, hogy ez kellően előkészítve kerülhessen a képviselőház elé tárgyalás végett. A javaslat az újabb korszak követelményeit szem előtt tartva készült és különösen súlyt helyez arra, hogy a gazdasági cselédeknek bizonyos előnyöket biztosítson. A gazdasági cselédek szempontjából tehát a javaslat a legemberségesebb, mert egyenesen a gazdák terhére annyi előnyben részesíti azokat, hogy nagyobb kedvezményt nyújtani már nem is lehet. E javaslattól várja a törvényhozás, hogy a gazdák és gazdasági cselédek közti viszony szorosabbra fűződjék és azt a bizonyos eltávolodást, — amelyet illetéktelen egyének arra használtak föl, hogy a keletkezett résen kettőjük közé furakodhassanak és e rést mesterségesen tágítsák, — megszüntetve, közelebb hozza egymáshoz munkást és munkaadót.

Mi okozta a gazda és cselédség közti viszonyban azt a bizonyos feszességet? Semmi más, mint a gyűlölet, a bizalmatlanság, a gyanú, amelyet mind azok szítottak, akiknek rosszul esett, ha a gazda és cselédje megértik egymást. Ebből magyarázható azután, miért esik oly rosszul a szociálista és hasonló szellemű lapoknak ez az új javaslat és miért szeretnének, ha abból törvény egyáltalában nem lenne. Azt már megszokta a magyar nép — de sajnos még nem okult belőle — hogy a szociálista vezérek mindent ígérnek, amiről csak gondolják, hogy tetszeni fog a munkásságnak, mindazt megígérik, még jobban ki is színezik, hogy a színpadi fény annál hathatósabban tüntethesse fel az ígéretet. E sok ígérettel szemben azonban tudnak-e valamit felmutatni, valami legcsekélyebb eredményt? Bizony semmit, sőt ennél is kevesebbet, mert a semminél is kevesebb az, mikor nemhogy nem adnak, de vesznek.

Azért esik nekik ez rosszul és azért gáncsol-

nak minden intézkedést, amely a munkásság érdekében a kormány részéről vagy törvényhozási úton készül, mert félnek, hogy végre a munkásság is belátja, miszerint hiú ígéretésekből meg nem élhet, hanem ismét oda tér vissza, a honnan segítséget, támaszt és gyámolítást nyerhet, az államhoz, amelyet rövid időre már-már elhagyott. Nagyon jól tudják maguk a szociálista agitátorok is, hogy ez az állapot előbb-utóbb bekövetkezik, azért szedik elő fegyvertárukból összes harci eszközüket, hazugságot, rágalmat, lekicsinylést, ócsárlást és vad haditánc közt támadják mindazt, amiben ellenségüket látják: a jót, az igazat, a humánust. De hiába mindez, mert az igazságnak győzedelmeskednie kell a hamisság fölött és elkövetkezik az az idő, mikor majd nem kell senkinek a szociálista ígéret, mert a munkásság is saját kárán fogja megtanulni, merre van a helyes irány, a szociálizmus felé vagy pedig a rendes társadalmi, békés polgári élet felé?

F. E.

Az ország dolga.

A tanítói javaslat szélesmedrű vitáját egyre húzza a magyar országgyűlés kisebbsége. Napról-napra lefoglalja a tisztelt Ház idejét a javaslat fölötti vitatkozás; disputálnak a honatyák, pedig egyéb dolguk is akadna bőven, ezt a törvényjavaslatot elkészítette *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter úgy, hogy ez a magyarországi viszonyok közé teljesen beillik. A nemzetiségi iskolákat féltik az oláh képviselők attól, hogy a tanoncok majd — elmagyarosodnak. Ne féltsék az oláh gyermekeket, akik a magyar szót lelkükbe vésik, azok erős oszlopai lesznek a magyar hazának.

A képviselőház közigazdasági bizottsági ülésén *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter nagyfontosságú kijelentést tett az Ausztriával való kiegyezési tárgyalások tekintetében.

A kiküldött bizottság, a kormány kérelmére, a magyar általános önálló vámtarifa tárgyalását elhalasztotta azzal, hogy a magyar kormány szólítsa föl az osztrákokat arra, hogy azonnal indíttassanak meg közvetlenül a két kormány között a kiegyezési tárgyalások, még pedig úgy, hogy március végére megállapítható legyen az, hogy megköthető lesz-e vagy sem a kiegyezés a szomszédos Ausztriával.

Március végéig, a kézzel fogható igyekezet dacára sem sikerült a számos és komoly kérdést eldönteni;

Milyen takarmányrépamagot használjunk?

LINHART GYÖRGY tanár ur a m. kir. növényélet és kórtani állomás vezetője írja:

„Az impregnált répamag már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, főleg azért, hogy gyorsan és egyletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek. Ez oly elvitáztalan tény, a melyet letagadni nem lehet.

Ezen tények világosan rámutatnak arra, hogy csakis **selektált répákból származó impregnált répamagot vessünk!**

Annál is inkább, mert az összehasonlító kísérletek is beigazolták, hogy az **impregnált** magból nyert répák **sokkal tovább** és **jobban tartják** magukat, mint a nem impregnált magból.

MAUTHNER ÖDÖN, cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten.

KERPELY KÁLMÁN gazd. akadémiai tanár ur szavai:

„Ugy tapasztaltam, hogy az impregnált mag gyorsabban fejlődik, erőteljesebben csirázik, korábban kel ki a földből, mint a nem impregnált mag.“

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Fogyasztó szövetkezetek a Hangya kötelékében.

A „Hangya“ legpéldászerűbb szövetkezeteinek egyike a *himódi* szövetkezet, amelynek lelkes vezetője Németh Gábor plébános. A himódi szövetkezet alakulása óta a legjobb szövetkezetek közé tartozott. A múlt év folyamán 34.476 korona forgalmat csinált, a tiszta nyeresége 1718 koronát tett ki. A himódi szövetkezet nem csupán az anyagiak terén ért el dicséretes eredményeket, de alig van szövetkezet, amelynél oly világosan lehetne szemlélni a falu erkölcsére való átalakító hatást, mint a himódinál. Kiváló szövetkezet a *feledi* (Gömörmege). Cibur Pál földbirtokos, Bárcy Boldizsár tanító lelkes vezetése alatt ez a szövetkezet a múlt év folyamán 33.730 korona forgalmat csinált. Az évi tiszta nyeresége 1236 korona volt. Rövid idő óta fellendülőben van Gömörmegeben a szövetkezeti élet, mindenestre örvendetes tehát, ha a nap-nap után alakuló szövetkezetek között máris akad olyan, amely úgy a vezetés, mint ragaszkodása szempontjából példaképpül szolgálhat a többinek. Elismeréssel kell megemlékezni a *vedródi* szövetkezetről, mely 34.450 korona forgalmat csinált a múlt évben és tiszta nyeresége 1325 koronát tett ki. A szövetkezet lelke a község róm. kath. plébánosa és tanítója, akik érdemei iránt készséggel lerójjuk elismerésünket. Hasonló jó szövetkezet a *dobronyai*, mely Szlávik János ev. lelkész és Pepich Vilmos tanító buzgó vezetése alatt 114.078 korona forgalmat csinált, évi nyeresége 1946 koronát tett ki. A *kompolti* szövetkezet múlt évi forgalma 38.987 korona volt, tiszta nyeresége pedig 1594 korona. Dicséretére szolgált e szövetkezetnek, hogy minden árucikket a „Hangya“-nál vásárol, ügyvezetése kitűnő, könyvvezetése példás és mintaszerű, ami kiváltképpen Beck Jakab községi bírónak és Májer Jánosnak, a szövetkezet vezetőjének az érdeme. A *kömlői* szövetkezet 46,815 korona forgalom mellett 677 korona tiszta nyereséget ért el. A szövetkezet igen szépen fejlődik Szombati József és Lievkovszky István buzgó vezetése alatt. A „Hangya“ egyik régi szövetkezete az *aldebrői* szövetkezet. A múlt év folyamán 36,898 korona forgalmat ért el, a tiszta nyeresége 1518. Vezetése, könyvvelése példás és mintaszerű, mit elsősorban Gulyás István ottani plébános buzgó működésének kell betudnunk. A *bábaszéki* szövetkezet múlt évi forgalma 29,977 korona volt, tiszta nyeresége pedig 938 koronát tett ki. A szövetkezet a tagok buzgó pártolása mellett nap-nap után szebben fejlődik, amiben nagy része van annak az odaadásnak, amelyet Kovácsik György róm. kath. lelkész és Helicska János tanító a

szövetkezet vezetésében tanúsítanak. A kisebb forgalmú, de kiválóan működő szövetkezetek közül dicsérettel kell megemlékeznünk a *bekecsi* fogyasztási szövetkezetről is, amely a múlt év folyamán 18,089 korona forgalmat, 598 korona tiszta nyereséget ért el.

Tejszövetkezetek sikerei. Az elmúlt héten a *Köztelken* előadásokat tartott a Magyar Gazdaszövetség. Az egyik előadó, *Hertelendy* Ferenc, a tejszövetkezetek hatásáról értekezett, *Hertelendy* Ferenc mint a zalamegyei gazdasági egyesület elnöke maga is sokat tett ezen a téren azon a vidéken, ahol a tejszövetkezetek leginkább fejtenek ki áldásos tevékenységet s az így szerzett tapasztalatok alapján nyújtott hasznos fölvilágosítást a hallgatóságoknak: milyen nagy gazdasági és szociális jelentőséggel bírnak a tejszövetkezetek. A tejtermelés fokozására és a tejtermékek célszerű, gazdaságos értékesítésére pótolhatatlan eszköznek bizonyult be a tejszövetkezet, mely lehetővé teszi, hogy a kisgazdák is részesüljenek a nagyban termelők előnyeiben. Ezen a réven máris nagy haladást értünk el s a termelés a szövetkezetek révén mind többet és többet állít elő. Tultermeléstől nem kell tartani, mert a tejtermékek piacán a kereslet mindig nagyobb lesz — hosszú időn belül — mint a kínálat. A tejszövetkezetek fejlődésének Darányi földművelésügyi miniszter adott nagy lökést s azóta több mint 600 tejszövetkezet alakult s ott, ahol alkalmas vezetők vannak, szép eredményeket is érnek el. Így például Baranyában, ahol ma 118 szövetkezet van, ezek a legutóbbi években 12.400,000 liter tejet értékesítettek. 490,00 kg. vaját termeltek, jövedelmük 1.268,000 korona volt. Mosonmegye 20 tejszövetkezete 3.767,000 liter tejet, 114,340 kg. vaját, 20,700 kg. sajtot termelt. A tej átlagos értékesítési ára 12,68 fillér volt. Zalában 65 tejszövetkezet 7.060,000 liter tejet, 300,000 kg. vaját termelt, amelyből 750,000 korona jövedelme volt. Nem hagyta említés nélkül a tejszövetkezetek eme gazdasági hatásai mellett szociális befolyásukat sem a falusi népre. A földön kívül egyetlen tehenéhez ragaszkodik leginkább a falusi ember és sokkal szívesebben marad udvarában is, ha kedves állatja nem hiányzik, nem kénytelen azt eladni, vagy a végrehajtónak átadni. Már pedig csak úgy bírja tehenét megtartani, ha az kellő jövedelmet is biztosít neki. Ezt segíti elő a tejszövetkezet az értékesítés egyengetésével, rendszeresítésével. Nézete szerint azonban e tejszövetkezetek fejlődéséhez szükséges volna azokat megfelelő középpontba tömöríteni, ezenkívül nagy szükség volna arra, hogy a tejszövetkezeteket a kereskedelmi törvény hatálya alól vonják ki, valamint hogy a tejhamisítást szigorúbban büntessék az eddiginél.

== A „Független Ujság“-ra mielőbb fizessünk elő, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

==== **SZÖVETKEZETE** =====

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

☛ **Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.** ☛

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ELELMICZIKKET**. Hordóbor-értékesítő osztály. Egetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• MI UJSÁG? •

Április . . .

— Április bolondja! — Ezt szokták mondani a szeleburdi, meggondolás nélkül cselekvő emberre. Egyszóval, a köztudatban nem valami jó hírre vagy az ápriliskor, amelynek immáron, Istennek hála — végét járjuk. Az idén kiváltképpen panaszkodtunk ökelmére, a mesebeli tizenkét testvér negyedik sarjadékára. Esős, zimankós, hűvös, fagyos és szeles volt, mint egy — áprilisi bolond. Alig engedte, hogy itt-amott egy-egy napsugaracska kibújék a felhők mögül, amelyek lomhán uszták meg az égboltozatot nap-hosszant. Éjszakának évadján pedig toporzékolt április kényekedve szerint, az éj sötétjével ráborult az anyaföldre a hideg, a fagy. Szerencsére semminek sem ártott, mert a felhők mögül néhány kikandikáló napsugarakban annyi erő se volt még, hogy kicsalogassák, kipattogtassák a gyümölcsfagalyak szunnyadó termőrugeit . . . Szeles, zimankós április, reménytel telve mondunk néked búcsúzó szavakat napsugaras, édes május hó közeledténél küszöbére érvén! Jövel te édes május hava! . . .

Szobrot gróf Leiningennek! Az aradi tizenhárom vértanú egyikének, gróf Leiningen Westerburg Károlynak, Törökbecse hazafias közönsége szobrot akar állítani. A vértanú egykor földesura volt a községnek s így alig állhatna méltóbb helyen e szobor, mint ott, ahol ő egykor élt s együtt érzett a néppel. A község azonban sokkal szegényebb, semhogy a saját erejéből szobrot állíthatna a vértanúnak. A szoborbizottság tehát gyűjtő-íveket bocsátott ki s a nemzethez fordul, tegye lehetővé adományával, hogy a hazájáért vértanúságot szenvedett honvéd tábornoknak szobrot állíthassanak. A bizottság e hazafias cél érdekében minden fillért szívesen fogad.

A bukaresti kiállítás magyar kitüntetettjei. Bukarestből jelentik, hogy a román hivatalos lap most közli azokat a kitüntetések, amelyeket a kiállítás résztvevői kaptak. A magyar kiállítás kitüntetettjeinek névsora után ezt mondja a hivatalos lap:

— Üdvözljük szomszédainkat a szép eredményekért, már azért is, mert nagy rész illeti meg belőle a romániai magyarokat, akik jótékony egyesületeik kiállítását külön pavillonban mutatták be, közel a nagy magyar pavillonhoz.

A magyar kiállítás megérdemli a kitüntetésen kívül a különös köszönetet is Romániától, mert a megnyitás idején csak a magyar osztály volt rendben, még az osztrák is később készült el s ha a magyar kiállítás nem lett volna még készen, éppen semmit sem lehetett volna látni egy hétig. Egyszóval az osztráknak ott sem volt rendben a szénája!

Az egyke rendszer. Így hívják Dunántúl azt az átkos szokást, hogy a családok csak egy gyermeket türnek meg, hogy a vagyon el ne forgácsolódjék. Barcsról jelentik most nekünk, hogy Baranyamegyében alig hallani kivándorlásról, de a népesedési szaporodást egy sokkal veszedelmesebb baj gátolja: az úgynevezett egygyermek-rendszer, amelyre vonatkozólag egybegyűjtött anyagok megdöbbentő képet tárnak föl. Ez adatok szerint a megyében a népesedés ijesztő módon szagnál. Így Alsó-Somogygörgete nevű, körülbelül 69 házzal bíró községében az elmúlt 1906-ban egyetlen egy születési eset fordult csak elő. A somogyi állapotok még sokkal szomorúbbak, mint a baranyaiak, mert ott e baj már úgyszólván a harmadik nemzedékben grasszál.

Az egri Dobó-émlék. Eger városának Dobó-émlékével immár teljesen elkészült Strobl Alajos szobrásztanár s az emlék alakjai az ércöntőben vannak, úgyszintén a talapzatot is faragják. A szobrot a nyár folyamán állítják föl a városháza előtt lévő hatalmas térségen s augusztus 20-án, Szent István napján leplezik le ünnepelesen, az egri országos dalosünnep alkalmával.

Megégett gyermekek. Futó Péter tanyai gazdálkodó Szabadkára ment, hogy feleségét az orvossal gyógyíttassa. Három kis gyermeküket távollétük idejére bezárták a lakóházba. A szobában ismeretlen okból tűz támadt és mire a szülők délben hazaértek, rémülten vették észre a szobából kifelé tóduló füstöt. Behatoltak a szobába; az ágy alatt holtan találták a 2 és fél éves Pista fiukat és a másfél éves Kati leánykájukat, az ágyon pedig az 5 éves Jánost. Csodálatos, hogy egy háromhetes pólyás gyermek, aki szintén az ágyon volt, megmenekült, azonban ezt is eszméletlenül szállították a kórházba. A három gyermeket a hullaházba vitték.

Leleplezett kivándorlási hiéna. Békéscsabáról írják, hogy Pamlényi Gábor nagymartoni határrendőrségi kapitánynak hónapokig tartó nyomozás után sikerült lelepleznie egy kivándorlási hiénát, aki nagyban üzte az emberkereskedést. Pamlényi ugyanis a kivándorlókat Bécsben, Ratiborban és Odebergben figyeltette meg és amikor februárban elegendő terhelő adattal bírt, akkor

LOKOMOBILOK, GÖZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztertől engedélyt kért arra, hogy egyes gyanús egyének levelezési adatait az ottani postahivatalnál megtekinthesse. Így azután rövidesen megállapítható volt, hogy Tóth Pál békéscsabai ember ez a titkos ügynök. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter engedelmével Pamlényi Békéscsabára utazott és ott a csendőrség segítségével több házkutatást végeztetett. A házkutatás eredményeként olyan óriási levelezés került napvilágra, hogy az még egy világ-cégnek is becsületére válnék. Az átolvasott levelekből azután kiderült, hogy Tóth Pál ezt a virágzó üzletet 1901 óta folytatja és ezalatt az idő alatt 1700 embert csábított kivándorlásra, amelynek fejében Rebenwuzel oderbergi kivándorlási ügynökségtől tizenhétézer kor. jutalékot kapott. A kivándorlókat rendszeren Hamburgon és Brémán át irányították. Tóth az ügynökségek közül még uzsora-üzletet is folytatott. A levelekből derült ki, hogy Tóthnak társai is voltak, ezek közül csak Surimást tudták elfogni, aki azonban csak 1906 óta foglalkozott a kivándorlási ügynökséggel. A szolgabíró Tóth Pált két hónapi fogházra és 300 korona bírságra ítélte. Pamlényi Gábor határrendőrségi kapitánynak egyébként az 1907 esztendő folyamán már eddig 30 kivándorlási ügynököt sikerült lelepleznie.

Földet a népnek. Kassán a városi bizottsági ülésen elhatározták, hogy a város garadnai birtokát a község előljáróságának kérése folytán eladják. Garadnán ugyanis földhiány miatt egyre növekszik a kivándorlók száma. Most is 800 ember van Amerikában. Ha földet vásárolhatnak, vissza fognak térni.

Százéves szerelmespár házassága. Amerikából, a szenzációk hazájából olyan hír érkezik, amely érdekességével fölülmúlja az utóbbi hetek minden szenzációját. Ott az összes lapok foglalkoznak most, egy százéves szerelmespár házasságával, amely minap ment végbe. A vőlegény Bundrennek hívják és 101 éves, a menyasszony pedig a 100 éves miss Meguire. A mátkapár esküvőjét nyolcvan év előtt megakadályozták a szülők, de most mégis egymásra találtak.

Hogy segítsen magán a szegény ember? címet viselte az a röpirat, mely tavaly nyáron a „Világosság” című nyomdában jelent meg. A röpirat tajtékzó dühhel rontott a papok, jegyzők, földbirtokosok, gazdatisztek és mágnásokra, akik szerinte a nép zsírján élőködnének. De kijutott a munkaadóknak is, és fölívta a munkásosztályt, hogy ne engedelmessékedjen a törvénynek. Végül pedig a király személyét vette a röpirat szerzője tollhegyre s azt állította, hogy minden koronás fő ellensége a munkásosztálynak, — de jaj nekik, ha

egykor a sok millió munkáskéz egyszer ökölbe szorul! Ezt a röpiratot tót nyelvre is lefordította a szociáldemokrata párt. Az ügyészség pörbe fogta a röpirat szerzőjét, Orosz Miklós asztalost és Czuderna Ágostont, a tót fordítót. A budapesti esküdtbíróóság Orosz Miklóst nyomtatvány útján elkövetett izgatás vétsége miatt három havi államfogházra ítélte, Czudernát ellenben fölmentette.

Papp Béla altábornagy nyugalomban. Silli Papp Béla altábornagy, aki a Fejérváry-féle darabont-kabinetben Bihar Ferenc után a honvédelmi tárca betöltésére vállalkozott, azután pedig osztályfőnök lett a közös hadügyminisztériumban — mint a „F. U.” értesül — lemondott osztályfőnöki állásáról s három hónapi szabadságot kért, melynek letelte után nyugalomba vonul.

Bujtogató szociálista vezér. A közelmúltban Szegeden sztrájkoltak a gázgyári munkások s több ízben erőszakkal akarták megakadályozni a gázgyár üzemét. Megrongálták a vezetékét s összetörték a légszeszlámpákat. A rendőrség több sztrájkolót letartóztatott, de a tetteseket nem tudta kinyomozni. Bebizonyult ellenben, hogy Révész Sándor a szociáldemokrata párt volt titkára volt a felbujtó, aki a munkásokat a romlásra felhívta. Mindenkinek, aki egy-egy lámpaüveg összezúzására vállalkozott, két koronát ígért. A szegedi járásbíróóság Révész Sándort idegen vagyon megrongálásának vétsége miatt, mint felbujtót nyolc napi fogházra és 60 korona pénzbüntetésre ítélte.

Kitüntetett gazdasági munkás. Győről jelentik: Darányi Ignác földművelésügyi miniszter 200 korona jutalomdíjjal és elismerő oklevéllel tüntette ki Pál István gazdasági munkást Csikvándon. Az oklevél, valamint a jutalomdíj átadása a napokban ment végbe szép ünnepély keretében. A kitüntetett munkást Csikvándi Ernő főszolgabíró szép beszédben dicsérte meg, példaként állítva a nagy számmal összegyűlt fiatalabb gazdasági munkások elé. Sáy Gyula a munkás- és cseléd segélypénztár igazgatója szintén szép beszédet intézett a jutalmazotthoz, ki meghatva mondott érte köszönetet.

A negyvenkilencediki országgyűlés emléke. A mikor negyvenkilencben a nemzeti kormány és a országgyűlés Pestről Debrecenbe költözött, az országgyűlés január 8-ától, május 31-éig az ottani főiskola oratoriumában tanácskozott. A nagy idők e nevezetes eseményének emlékére a debreceni főiskola ifjusága díszes márványtáblát illeszt az oratorium falába. Az

Ára
drb-kint
42
korona

Most jelent meg a tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk, a melyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők **JUTÁNYOS ÁRAI** fel vannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utcza 31. szám

emléktáblát április 28-án ünnepséggel leplezik le. Az ünnep reggel kilenc órakor a nagytemplomban istentisztelettel kezdődik, azután tíz és fél órakor lesz a főiskolai oratórium előtt a leplezés. A megnyitó beszédet Haendl Vilmos dr. akadémiai igazgató, az ünnepi beszédet Ferenczy Gyula dr. akadémiai tanár mondja. Végül szavalat és ének következik. Az ünnep után a főiskolai Magyar Irodalmi Társulat díszközgyűlést tart, a melyen Nagy György dr. országgyűlési képviselő fog beszélni.

Elfogott tolvajbanda. Gola községben mostanában számos betörést követtek el. Sárics Mátyástól 4000 koronát loptak el. Több gyanús helybeli lakost elfogtak, mikor Jonics Gábor községi rendőr megszökött. A vízvári határban fölakasztva találták. Zsebében az elfogottakat terhelő levelek voltak. A gyanúsítottak a lopásokat beismerték. A tolvajbanda feje Jonics volt.

Megölték a piócák. Az Erzsébet királyné-út végén egy árokban e héten a rendőri őrző egy napszámosnak látszó embert talált, aki nyakig a vízben feküdt és keservesen jajgatott. A szerencsétlen embert kihúzták a vízből s akkor látták, hogy teste tele van piócával. Nyomban kihívták a mentőket, akik a Rókus-kórházba akarták vinni, de a piócáktól angyongyötört ember néhány perc múlva meghalt. Hogy kicsoda, még eddig nem sikerült kideríteni. A halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

A kocavadászok. Egy francia folyóirat abból az alkalomból, hogy Franciaországban a mindent demokratizáló irányzat most már azt hangoztatja, hogy vasárnapokon a vadászat mindenkinek szabad legyen, érdekes statisztikát közöl a csehországi vasárnapi kocavadászok viselt dolgairól. A közölt adatok szerint az 1893-ik évben Csehországban a vasárnapi kocavadászok egyenként átlag ezer lövést tettek, agyonlőttek 27 férfit, 13 nőt, 7 kis fiút és 3 leányt; ezenfelül megsebesítettek 3014 egyént. Az emberáldozatokon kívül elejtettek 132 borjút, 12 tehenet 3 ökröt, 2 lovat, 175 kecskét, 128 juhot és több mint 10,000 különböző fajta kutyát. A statisztika szerint a vasárnapi kocavadászok az említett évben 826.000 koronát fizettek kárpótlás fejében; a sebesült egyéneknek segély fejében 1.266,000 koronát, gyógyítási és perköltségek fejében 340,000 koronát; azonkívül összesen 74,088 órai fogságot szenvedtek el.

Közgazdasági hitel- és áruforgalmi részvénytársaság alakult nemrégiben Budapesten, mely céljaul tűzte ki:

I. Az őstermelés összes ágait érdeklő ügyek (mezőgazdaság, erdészet, szőlőművelés, kertészet, bányászat, stb.)

II. Ipari és kereskedelmi ügyek (adás-vétel, közvetítés, csere, bizomány, bankügy, hitelműveletek).

III. Községi, állami és magántisztviselők és magánosok vagyoni ügyei.

IV. Biztosítás, hitelértékesítés és egyéb a közgazdaságot érdeklő ügyek lebonyolítását.

Virágmesék. Jó kislányok számára írta Péterfy Tamás, drippei Klein Béla rajzaival. Színes kötésben ára 1 korona. Kapható minden könyvesboltban vagy az ár beküldésére portómentesen küldi Péterfy Tamás (Budapest, IX. Köztelek). Péterfy bácsi tizenkét kedves virágmeséje van e könyvben, mely a közlegő iskolai évről vizsgák alkalmából kislányok jutalmazására igen alkalmas és hasznos ajándék.

GAZDASÁGI DOLGOK

A gyógynövények gyűjtése és termesztése.

A gyógynövényeknek igen tekintélyes része általános elterjedt gyomnövény, melyeket a legtöbb gazda mint káros gyomot irt és pusztít, értéküket nem is sejtve.

Szilágy vármegyében egy birtokon, a rozs cséplése alkalmával egy métermázsza tiszta mag mellett körülbelül 25 kg. anyarozsot nyertek; ha most figyelembe vesszük, hogy egy métermázsza anyarozsot 150—190 koronáért lehet értékesíteni, azzal is tisztában lehetünk, hogy mily nagy érték ment ott évente veszendőbe. Nem is azért említem, ezen anyarozsáldást, hogy a gazdákat az anyarozs termesztésére buzdítsam, hanem azért, hogy figyelmeztessem a gazdákat arra, hogy gazdaságukban minden évben a gyógynövények gyűjtéséből is lehet egy kis utánjárassal megfelelő jövedelemre szert tenni.

Ez alkalommal, csak egynéhány oly növényt sorolok fel, mely úgyszólván mindenütt fordul elő s gyűjtve és szárítva igen jó árban értékesíthető; nincs oly gazda, ki az itt említett növények között nem talál legalább is kettőt, melyet nagyon is olcsón tudna összegyűjteni.

Itt van a tarackbúza, mindenütt található, métermázsájának értéke 20 korona; ki ne ismerné, a nedves réteken különösen előforduló őszi kikircset, magjának mm.-ja 60 K-ért értékesíthető. Hol nem lehet látni a pongyola pitypang vagy gyermeklánc-fűvet; egy mm. pitypang-gyökér ára 40 korona. Igen keresett s különösen a szíkes talajokon díszlik nagyban a közismert székfű vagy kis kamilla; az elsőrendű székfűvirág ára mm.-ként 70—90 K, a másodrendű ára 40—50 korona. A közönséges papsajt vagy más néven mályva is mindenki előtt ismeretes, ezen növény világos zöldszínű szárított levelei mm.-ként 20—25 K-ért eladhatók. Fánk között ott van a kislevelű hárs, melynek szárított virágjai mm.-ként 75—80 K-ért értékesíthetők.

Hazánkban évente egynéhány millió korona vész el, mert nem törődünk a természet által ingyen rendelkezésünkre bocsátott értékes növényekkel. Gazdáink évről-évre hangosabban panaszkodnak, hogy a megélhetés nehezebb és nehezebb lesz, miért nem veszik tehát igénybe a rendelkezésre álló jövedelmi forrásokat?

A napokban olvastam egy oly községi bizonyítványt, melyben a község bírása hitelesen igazolja, hogy 3 szegény öreg ember otthagya a község szegényházát, mert gyógynövény-gyűjtéssel annyit keresnek, hogy a szegény-alapot többé nem veszik igénybe.

Midőn ezen körülményeket gazdáink figyelmébe ajánlom, a gyógynövényeknek nyakló nélküli termesztésére legalább egyelőre nem akarnám őket buzdítani. Egyelőre csakis a vadon termő gyógynövények gyűjtését szeretném az egyes községekben vezérszerepet vívőkkel megkedveltetni; különösen azon a vidékeken, hol sok ilyen növény terem.

A földművelésügyi kormány most a gyógynövények értékesítésének biztosításán fáradozik.

Egynéhány gyógynövény-beváltótelep és illó-olajgyár van már hazánkban; beváltótelepe van a Ligeti és Milkó gyógyszerész cégnek Mezőkövesden; ugyanazon cégnek van már gyógynövénytelepe is Egerben. Gyógynövényeket bevált Laib Rezső illó-olajgyára is

Bősön, s a közel jövőben még egynéhány ilyen beváltó telep fog létesülni.

A gyógynövények értékesítésére nagyon is célirányosnak mutatkoznék, ha gazdáink szövetkezeteket alakítanának, melyek különösen a gyógynövényeknek külföldön való értékesítésével foglalkoznának.

A gyógynövények szedése, termelése és gyűjtésére vonatkozólag a kolozsvári gazdasági akadémia növény-tani tanszéke felvilágosítással készséggel szolgál.

A gyógynövények rendszeres termesztésére is kerül majd a sor, most annak a megállapításával foglalkoznak, hogy melyek azok a gyógynövények, melyek hazánkban haszonnal értékesíthetők. Az elmúlt évben is folytak ily irányú kísérletezések 300,000 drb gyógynövény-palántával részint állami gazdaságokban, részint az ügy iránt érdeklődő gazdáknál.

A nagybani termesztés szempontjából eddigelé a következő gyógynövényekkel tétettek kísérletek: 1. Zsálya. 2. Fodros menta. 3. Borsmenta. 4. Orvosi méhfű.

Addig, míg a gyógynövények értékesítésének kérdése meg lesz oldva, a kísérletekből is megtudható már, hogy melyek azok a gyógynövények, melyek nagybani termesztése nálunk is haszonnal fog járni.

Végül még csak egy körülményre óhajtanám a gazdaközönség figyelmét felhívni s ez az, hogy az 1905. évben a gyógy- és illatszernövényekben való behozatalunk 2505 mm. volt, 1.050,085 korona értékben; ezzel szemben volt a kivitelünk csak 402 mm. 202,515 korona értékben.

Ha visszapillantunk csakis a baromfi-kivitelünkre ez előtt 20 évvel, ott szintén aránylag még nagyon is kis számokkal fogunk találkozni; ma hoz a baromfi-tenyésztés hazánkban évi 60 millió korona bevételt.

A földművelésügyi kormányzat azért is fektet nagy súlyt a vadon termő gyógynövények gyűjtésére, mert ezzel oly népréteg jut keresethez, mely vagy még nem bírja, vagy már nem bírja a kapát.

A gyógynövény-gyűjtés és termesztés hazánkban még igen kezdetleges stádiumban van. Azonban már tapasztaljuk, hogy a magyar gazda is kezd némi érdeklődést mutatni a gyógynövények iránt; ne maradjunk tehát most az érdeklődés mellett; lépünk a tett mezejére, mutassuk meg, hogy mi is haladunk s új ágazatok felkarolásától vissza nem riadunk.

F. E—K.

Cséplőgép szalmasajtóval.

Az amerikai nagymérvű kivándorlás és az általános munkásszükség folytán megdrágult munkabérek arra kényszerítik a számító gazdát, hogy gépeket szerezzen be és ezek munkájával pótolja a hiányzó emberi munkakerőt. Mai képünkön egy a cséplőgéppel összeköttetésben levő szalmasajtót (prést) mutatunk be működés közben. Amint tudjuk, eddigelé vagy elevátorral vagy anélkül, emberi erővel föl vittük a szalmát a kazalra és 5—6, sőt több emberrel is igazítottuk a kazlat. A megakart kazalból, a mikor fogyasztásra kerül, szintén nagy munkával tudtuk csak a szükséges mennyiséget levágni.

A bemutatott gép azonban körülbelül 30 kilós kockákba préseli össze a szalmát és 2—3 ember kényelmesen meg tudja rakni a kockákból építendő kazlat. A megbontása és fogyasztása alkalmával a beszállítás, szóval az egész kezelése sokkal könnyebb, azonkívül vasuti szállításra is alkalmasabb az ily módon préselt szalma.

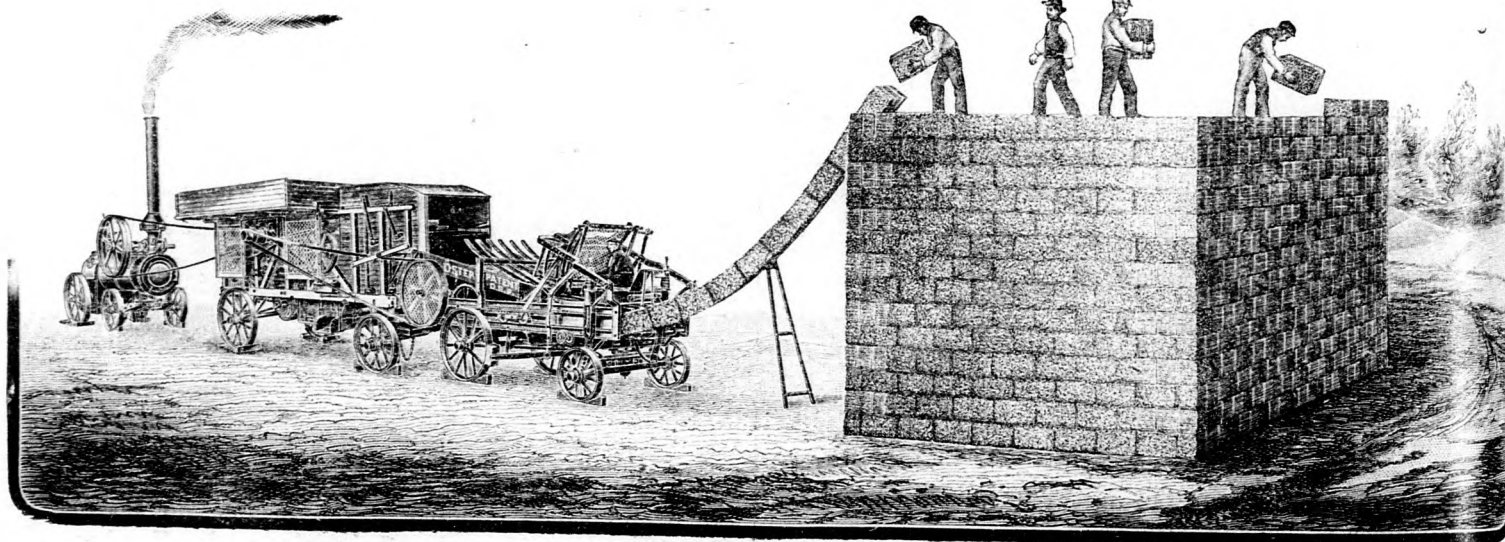
Minden gyakorlati gazda tudni fogja, hogy milyen sok emberi munkaerőt takarítunk meg egy ilyen gép alkalmazásával.

A glandonnensbergi szarvasmarha.

Képeinken bemutatjuk egy igen szép küllemű és sok jótulajdonsággal bíró német tájfajta szarvasmarhának, az úgynevezett glandonnensberginek két szép példányát.

Ez a marha külsőleg hasonlít a szimmtálihoz, de annál edzettebb és igavonásra is jobban megfelelő. Főleg kisczardák részére hazájában kitűnően beválik. Bár kevesebb tejet ad az ismert tejelőfajtáknál, de a teje sokkal nagyobb zsírtartalommal bír. Jól használható mint igás és tejelő állat, amellet pedig még elég jó hízóállat is. Igaz ugyan, hogy az ilyen háromoldalról használt állatfajnál egy irányt tökéletesen kifejleszteni nem lehet, de erre a kisczardának nincs is szüksége, mert 1—2 tehenétől rendszeren elvárja, hogy járomba is foghassa, fejhesse is, ha pedig már nem alkalmas a fejésre, jármozásra, felhízalva jó áron adhassa el.

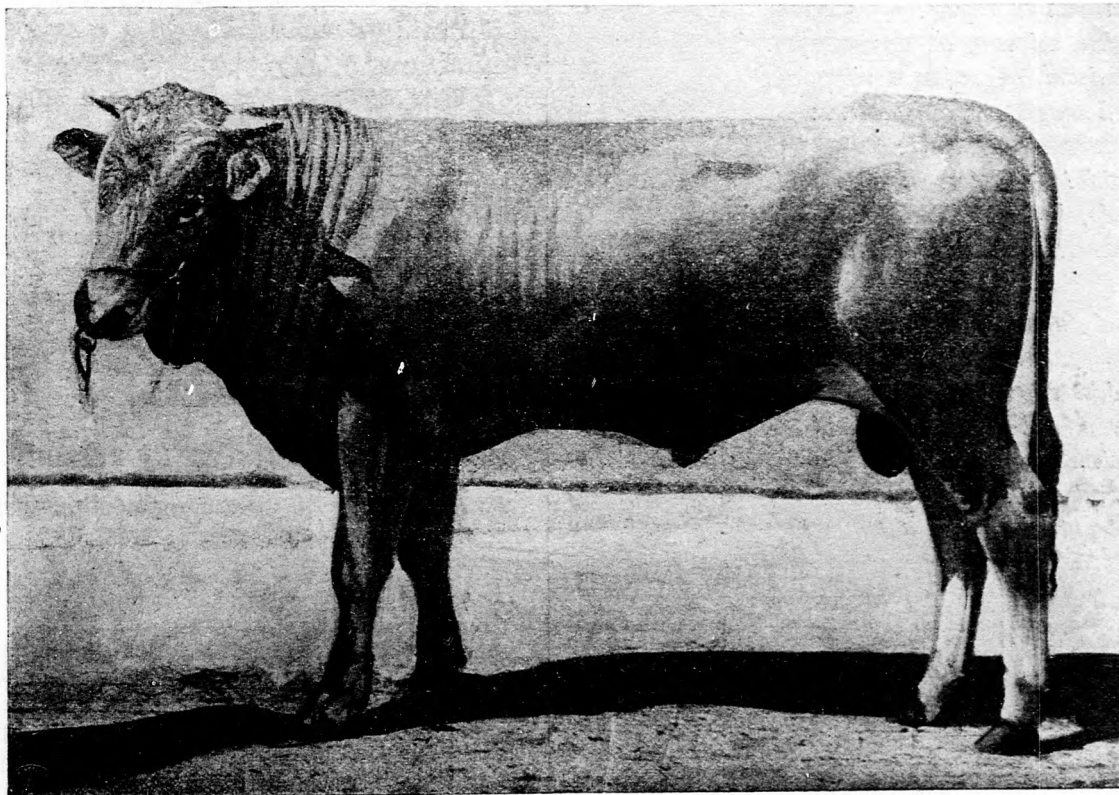
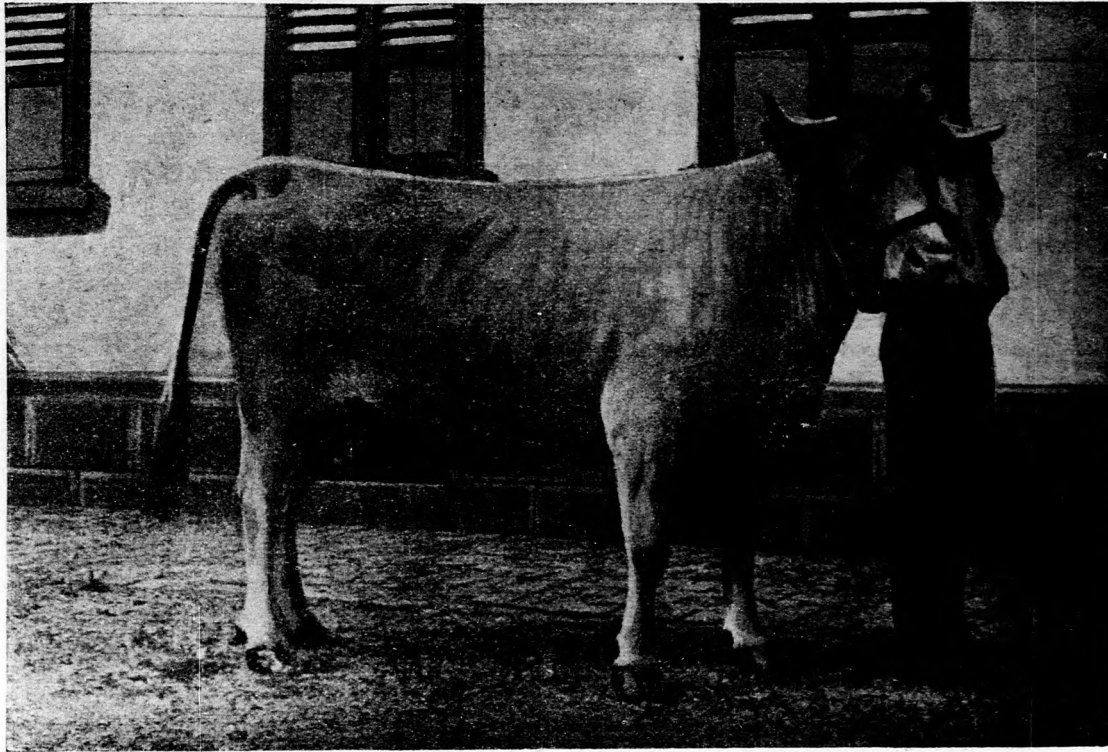
K. I.

Cséplőgép szalmasajtóval.

Csalamádé besavanyítása. A csalamádét téli elrakásra tanácsos szecskázva besavanyítani, mert így jobban ülepedik, tehát kevésbé erjed s emiatt kevesebbet veszít a táptartalmából. Amerikában pl. rengeteg sok csalamádét savanyítanak be, de csakis szecskázva

A selyemtenyésztők érdekében. A földművelésügyi miniszter a selyemárak világgpiaci emelkedésével kapcsolatosan a selyemgumó beváltási árát kilogrammonként az első osztályban 2 K 20 fillérről 2 K 30 fillérré, a másodosztályban 1 K 2 fillérről 1 K 60 fillérré

1, kép. Glandonnensbergi tehén. 2. kép. Glandonnensbergi bika.

s Európában is a csalamádénak szecskázva való besavanyítása s beföldelés helyett deszkákkal való letakarása s kövekkeli megterhelése bizonyult be a legjobb besavanyítási módok egyikének. A szecskát 2—2,5 cm. hosszúra tanácsos vágni.

K—K.

emelte fel, a harmadosztályú gubó beváltási árát pedig 20 fillérben állapította meg. A gubóárak ily fölemelése által két millió kilogramm gubótermésre számítva, a tenyésztők a folyó évben mintegy 450,000 koronával több jövedelemre számíthatnak, mint a múlt évben.

MULATTATÓ

Az ember legendája.

Nagy munka volt az ember alkotása...
 Az úr lelkéből dolgozott...
 S a nagyvilág e kicsi képe, mása
 Gyöngyözteté a Mesterhomlokot...
 Keze körül csak két segéd
 Ezt vagy amaszt vett-tett elébb,
 Hogy a teremtés lánghevében
 Mi kell, kezére álljon készen.
 Hogy a művészi gondolat, —
 Míg izzó lángja nem lohad,
 Hogy érezzék jól, hallják, lássák:
 Tisztán mutassa alkotását...

Azmódi egyik, Rafael a másik —
 Mint árny és fény, — főangyalok
 És mesterek, de vetélytársak váltig
 Ma kezük alkot szép, nagyot.
 „Kész van a lényeg! — szólt az Ur. —
 Minden, mi van, az agyba gyul.
 Ez másom, — mása a világnak.
 A mű maga a műbirálat...
 Végezzétek be Rafael:
 Azmódi! — szépre, nagyra fel!
 A szép, igazból, jóból képet,
 Legyen világos, tiszta fényes...“

Rafael önnön arculatját nézi —
 A műben s hévvel szól: „Remek!...“
 Azmódit épp a mű tökélye sérti,
 Hogy ő, a porban nyert helyet.
 Lelkében forr, de leplezi
 S epével így szól: „Mesteri!...“
 S már lázadó nagy gondolatja
 Célját a munk rontogatja.
 „Nos! éled a por, ha enyém!
 Rafael fogja közepén.
 Művednek vége remekem lesz“
 Szólt, s rá az Ur: „Csak szebbnél szebbet!“

Es Rafael önarculatját nézve
 Folytatta a szép nagy művet.
 „Mint Végtelennnek menny a közepébe
 Legyen és érezzen úgy szíved...
 Dalolta így, míg járt keze
 S a műbe szívet helyezze.
 Összhangban így van az egészszel.
 Azmódi rajta! már ez kész. Jer!...“

Kajánul néz a szólított
 S felel: — „A munkád jó, csinos
 Am összetett, zárt, nem világos.
 Bent érthetetlen a világod...“

„Közvetlenséggel, teljes tisztaságban
 Az eszme fénylőbb, meglepőbb.
 E lemez feszült — nézzed! vagy lazán van,
 Mozogtat, hajt szívet, velőt...
 S míg ajkán szó így repkedett,
 A műbe gyomrot helyezett.
 S ahogy bevégzé szólt: — a Mester
 Szeme művére rá sem ismer.
 Ez a világ! nem szív s az agy!
 Ez mozdul, mozdít, dolga nagy —
 S mert egyszerű — szép!... Végtelennnek
 Jó, s fő: igazban, ez felel meg...“

Rafael hallgat csüggedő kebellet...
 Azmódi győzött, — mosolyog...
 Fenséggel hátul, látta jól a Mester,
 Hogy volt, hogy folyt le a dolog...
 Vizsgálja: — Kész, jó, szép a mív,
 Tetszős a kebel és a szív.
 „Helyes! Csiszolni! — szólt, — a kétség
 Felé, a szívbe száll reménység,
 S vigaszt hint, biztat, hol gyomor
 Révén tanyát üt a nyomor...“
 Szólt s így a munka emberré lett
 S fénylett belőle istenlétek...

Petrus Jenő.

A Batki-tanya új asszonya.

Az alkonyi szellő áthozta a pálosi pusztán az ötömösi aratók víg danáját:

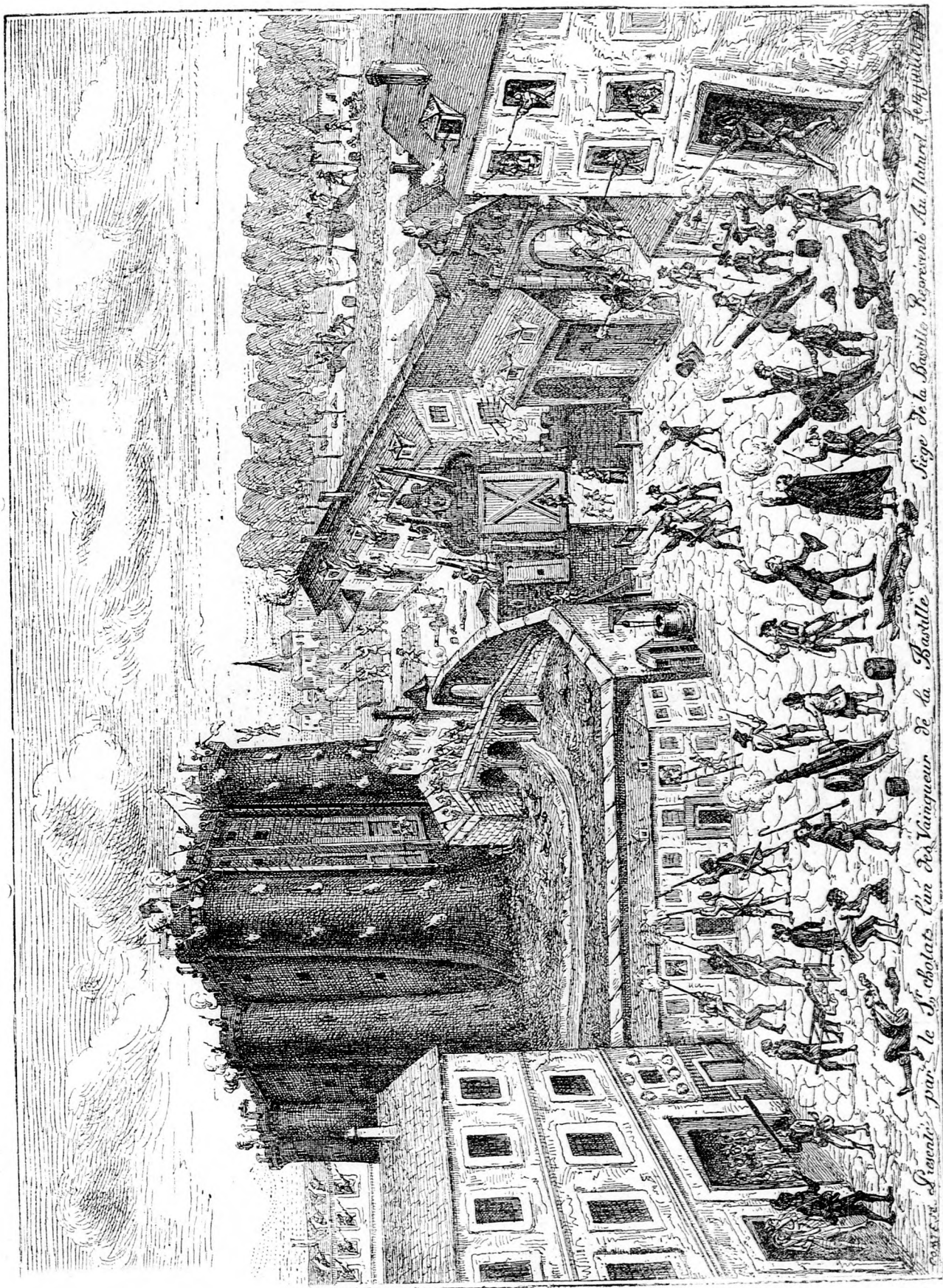
Vagyok olyan legény mint te,
 Vágok olyan rendet mint te...

A Batki-tanya új asszonya, a kéthónapos aranyos menyecske, Doró Julis kikönyökölt a tanyajtó rácsozatára s hallgatta a nótát.

Bele-belevegült abba a pálosi vezérürü kolompjának egyhangú kalimpálása, a pusztai iskolaharang vékony, ezüst hangja, elhúzta az unatkozó tanító félóra hosszát is nagyrészt időtöltésből, no meg a hívséges tanyai nép lelki épülésére és Isten dicsőségére.

Az ötömösi aratók víg nótája túlhajzta mindezt. Amellett, hogy serényen dolgoztak, jókedvükben nótával fűszereztek izzadságos munkájukat. Jó konvencióért vágták a rendet — hát könnyen fölkerelkedett a jókedvük is.

Doró Julis bement a tanyaházba, meleg selyemkendőt

Le 10 août 1793. Le Peuple de Paris se livre à la destruction de la Bastille. On y voit le guillotin et la Fontaine de la Régénération.

A Bastille ostroma 1789-ben.

hozott ki onnan, nyakára kötötte s kiült az öreg eperfa alá s onnan hallgatta tovább az Ötömösből erre szálló nótát.

Hej, csak egy kurta esztendővel ezelőtt is mi más volt a világ sorja! Akkor még a Doró Tamás erdőcsősz leánya volt Julis és kötötte kérébe az aranyos kalászt Dicső Pista kaszája után...

Aratás után jött az ős, hideg, hűvös széllel, esővel, azután a még szigorúbb tél, amikor egy este valaki megzörgette az öreg Doró erdőcsősz kunyhója ablakait.

— Hát szólj egy biztató szót lányom! Nagy tisztesség érte szegény hajlékunkat. Elmégy úgy-e, hogyne mennél Batki gazduramhoz feleségül?

Julisnak kipirosodott az arca, könnyben égtek szemei, a szíve összeszorult, sokat, nagyon sokat akart mondani ennek a gazdag embernek, aki ha minden gazdaságát iderakná a lába elé, ebben a szegény viskóban, még akkor se tudna érte igaz portékát, tiszta szívet adni, igaz, örökké tartó hűséget fogadni. Ezt az igazi kincsét, drágaságnál többet érőt másnak ígérte el, Dicső Pistá-

Budapesti képtárlat.

Az öreg Doró ajtót nyitott. Batki Ferenc uram lépett be azon sarkig érő irhás ruhában. A pálosi, ötömösi gazdák legmódosabbja.

Leánynezőbe jött... Van neki anyyija, hogy nem szorult arra, hogy hozzon az asszony is valamit a házhoz, neki nem kell semmi, csak Julis... Julis az ő bogárfekete, apró, villogó szemeivel, karcsú, hajlékony termetével, formás két kezével, melyeket nem szabad munkával még durvábbá tenni; van a Batki-tanyán annyi dolgos cseléd, hogy tucatszámra kell nekik hetenként sütni a rozskenyeret... Csak parancsolnia kell majd!... aztán meg egy kicsit kedvébe járni az embernek.

Megszólt aztán a vén Doró az ő köhécselő rekedt hangján.

nak tavaly aratáskor. De nem bírt szólni semmit, csak zokogott, hosszan, keservesen.

— Leánytempó a rivás gazduram! szólt közbe az öreg Doró csősz. Az én leányom jó lány, dolgos, engedelmes asszony válik belőle.

... Aztán gyorsan ment minden nagyon. Kurta négy hét alatt Doró Julis lett a pálosi, ötömösi határok legszébb, legmódosabb menyecskéje, a Batki-tanya új asszonya, irígyelt, becézett dúsgazdag asszony.

— De boldogtalan! — tette hozzá e gondolatához hangosan Julis és nem hallgatott a felesasszony hívó szavára, hogy ne várja Batki uramat haza, bizonyosan, hogy bent marad éjjelre a városban, mert nem tudta elintézni dolgát.

Öreg este volt már, Julis még mindig ott ült az

eperfa alatt; a Batki-tanyában ember, állat elpihent, Ötömösből nem hallott már át az aratók víg nótája, abbahagyták a munkát.

Ahogy így ült Julis gondolataival tépelődve, a kissemlyék felől felhangzott Dicső Pista szomorú nótája:

Kis kunyhóban találtam én
Igaz boldogságot,
De elrabolták belőle
A legszebb virágot...

Julis felkelt s öntudatlan követte a hangot. Kint a semlyékszelben állt Pista, várta a feléje támolygó Julist.

— Nem akarok szemrehányást tenni Julis, köszönöm, hogy kijöttél, ne félj, az urad nem lep meg bennünket, jobban érzi az magát odabent a városban ölelő karok, kifestett arcú, fehér nép között... Egy kérdésem van csak, melyre várom, követelem a feleletedet: boldog vagy-e?

Julis előtt világos lett minden, az ura minden héten kétszer jár be a városba. Ügyeit végzi! Bennt van néha két napig is egyfolytában; ha hazajön mogorva, bosszús...

Pista megfogta kezét az asszonynak, érezte, hogy remeg annak minden tagja; körülölelte karcsú derekát, izmos karjaiba zárta a Batki-tanya irigyelt, becézett új asszonyát.

Szerencsétlen vagyok, de mégis szeretlek Pista nagyon... Vigy innen el, vigyél akárhova; nem kell a gazdagság, jólét, selyemviganó, arany fülbevaló.

Másnap virradóra Doró Julis, a Batki-tanya irigyelt szép asszonya leeresztett hajjal kötözte kérébe az arany-sárga kalászt Ötömösben a Dicső Pista kaszája után.

Mit szól majd ehhez Batki uram, ha haza ér a városból?...

Hegedüs András.

A Bastille ostroma.

— Képpel. —

Párisban, a Bastilleben őrizték azokat a rabokat, akik az akkor uralmon levő francia királyok kegyencei és kegyencznői politikai vétségeikért, de igen sokszor magánboszú folytán is elzárattak.

A Bastille Párisnak egyik emelkedettebb részén épült várszerű zordon épület volt, fellegekbe nyúló magas falakkal; aki ide bekerült, olyannak vehette, minthogyha elevenen a sírba zárták volna. Mindenki, aki a közpályán működött, rettegett attól, hogy esetleg a Bastille falain belül kerül. Alapos ok és ok nélkül kerültek be ide azok, akik az uralmon levőknek kellemetlenek voltak, vagy egyeseknek a hatalmi polcra jutásban útjába estek.

Az önkénynek ezt a fészket a párisi nép 1789. évi július 14-én megostromolta, elfoglalta és kiszabadította a nagyrészen ártatlanul bekerült „*eleven-halottakat*“.

A Bastille ostroma volt első jelenete a nagy francia forradalomnak, amely később borzalmas eseményekben volt gazdag, végeredményében azonban fölszabadította az emberi gondolkozást és a polgárságot az öt megillető jogokhoz juttatta.

A Bastillet a múlt évben bontották le.

APRÓSÁGOK.

Furfangos szélhámosok. Nagy József döbröközi földműves minap Hőgyészre ment az országos vásárra, azzal a szándékkal, hogy egy tehenet vásárol. Be is járta a vásár azon részét, ahol a tehenek állottak, de nem igen talált kedvére valót. Már-már ott akarta hagyni a vásárt, mikor egyszerre egy előtte ismeretlen ember lépett hozzá és így szólt:

— No, vett-e már tehenet, gazduram?

— Nem én, nem találok kedvemre valót.

— No, akkor jöjjön velem a faluba. Tudom istenem, hogy olyan tehenet vesz, hogy még az öregapjának se volt külön jószága.

Nagy József mi rosszra sem gondolt s elindult az idegennel a falu felé. Útközben az idegen a földre hajolt s örömmel felkiáltott: Nini, mit találtam! Bugyelláris, az áldóját; az ám, még bankó is van benne. Lássá komám, milyen jó, hogy rám hallgatott. Menjünk oda a kazal alá és osztozkodjunk meg testvériesen. Nagy József megörült a talált pénznek és gyanutlanul követte utitársát. Alig értek a kazal mögé, egyszerre két férfi rohant feléjük:

— Elvesztettem a bugyellárisomat. — kiáltotta az egyik, — maguk találták meg!

Ezzel megrohanták Nagy Józsefet s a zsebeit kutatni kezdték s miután kivették a földműves pénztárcáját, melyben 330 korona volt, mindhárman elfutottak. Hasonló módon fosztották ki Rumb Eustachius földművest is, akitől 294 koronát vettek el. A károsult földművesek jelentést tettek az esetről a hőgyézi csendőrségnek, mely a nyomozást megindította. Az egyik szélhámos Bontempó Lajos péksegéd, Budapest felé szökött s ezért a csendőrség táviratilag megkereste a budapesti főkapitányságot, hogy a tolvajt tartóztassa le.

Egérfogás a börtönben. Az indiai kormány hatalmas fogházat építtetett Montgomeryben. A két ezer foglyot befogadó óriási fogház valóságos kis város, amely köfalaktól körülvett negyedekre oszlik. A foglyokkal igen jól bánnak e fogházban; élelmeztesük is sokkal jobb, mint mikor szabadlábon vannak. Különös gondot fordít a kormány a foglyok egészségének a megóvására, valamint a munkáltatásukra is. A fogház legérdekesebb részei a munkatermek, amelyekben a foglyok szőnyegek készítésével foglalkoznak. Mindegyik rabnak van patkány- és egérfogója. (Tudvalevőleg e két állat a terjesztője a sok ragálynak, különösen a pestisnek.) Minden élve fogott állatért 10 jegyet kapnak a foglyok s minden 25 jegy egy nappal rövidíti meg az elélt szabadságvesztés büntetésének a tartamát. Mindezzel a fogház egészségi viszonyainak épségbentartását célozza a kormány.

Csuda-óra. Amerikai ujságok hasábokat írnak egy óráról, amelyik Amerika egyik nyugati városának lakosságát ejti most bámulatba. Ez az óra csak lapból, mutatóból és rugóból áll. Szerkezete nincsen és az időt mégis pontosan mutatja. A szerkezet feladatát egy melegvízű forrás látja el, amelyik minden 38-ik másodpercben egy vízsugarat lövel ki olyan pontossággal, hogy még a legpontosabb számítással sem lehetett egy tízed másodpercnyi eltérést kimutatni. Ahányszor a vízsugár felszökik, mindannyiszor megemeli a rugót és ez előretolja a mutatót 38 másodperccel.

KÉPÜNKHÖZ.

Budapesti képtárlat. Az ország szívében Budapesten évenként több ízben rendeznek kép- és szoborkiállításokat, melyeken a magyar művészek bemutatják alkotásaikat a közönségnek. Egy ily képzőművészeti kiállítás képét mutatjuk be most az olvasónak. Jól nézzük meg ezt a képet, mert a palatinus-család tagjainak a mellszobrai is látható azon. Istenben boldogult József főherceg és fenséges nejének a mellszobra, valamint a vadászat közben szerencsétlen halállal kimúlt László főherceg mellszobra látható a képen. A szoboralkotások Stróbl Lajos kiváló szobrászművésznök örökbecsű művei. A terem falain remek csataképek és egyéb festmények vannak.

BETŰTALÁNY.

Halmy Domokos-tól.

S & L re !
S & L ö

Megfejtési határidő 1907. május hó 8.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 16. számában közölt talány megfejtése

A T T I L A
T A R K Ó T
T A R K I T
I S T E N I
L O M B A L
A T T I L A

Helyesen fejtették meg: Bakmzi István, Páli József, Bakonyi István, Kovács Kató, Vörös Ida, Harnos János, Werner Béla, Papp Ede, Horváth Elemér, *Balog Péter*, Bergendi Jenő.

A sorshuzásnál *Balog Péter* nevét huzzuk ki elsőnek kinek egy értékes könyvet küldöttünk.

LEVELES SZEKRENY.

Molnár Vendel urnak. B. Tamási. Legyen szíves egy levelező-lapon tudatni sorsjegyeinek számát s majd utána nézünk, hogy kihuztlák-e azokat.

Tóth István urnak. Kötő, tiszta borokat szerezhet be a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó-Szövetkezeténél (Budapest, IX., Imre-utca 4.). A szövetkezet levelező-lapon nyilvánított kívánságára megküldi Önnek a borárjegyzéket.

T. Gy. Dézna. Semmiféle árúközvetítéssel nem foglalkozunk. Tessék azonban közvetlenül az Országos Erdészeti Egyesülethez (Budapest, V., Alkotmány-utca) fordulni felvilágosításért.

H. B. Taktaköz. A méztej az oltott méznek és a víznek a tejhez hasonló sűrűségű keverékei. Farészek bemeszelésénél még egy kevés enyvet is szoktak hozzákeverni.

F. J. Pa-Bojár. A szóbanfogyó levelét a legközelebbi postával küldjük. A hó és a belőle származó vízmennyiségét illetőleg pedig tessék közvetlenül az Országos Meteorológiai Intézethez, Budapest, II., Fő-utca 6. szám, fordulni felvilágosításért.

Kovács Benő urnak. Ha talányt küld be, legyen szíves a megfejtést is mellékelni, mert a szerkesztőség nem töltheti idejét talányok megfejtésével. Legutóbb beküldött talánya megfejtésében segítségünkre volt az „Uj Budapest” egyik régi évfolyama, mely véletlenül került kezünkbe. Abban már ezelőtt 12 évvel megjelent az a talány. Persze nem az Ön, hanem annak a neve alatt, aki azt valóban készítette. Kiméljen meg a plagizálásokból eredhető kellemetlenségtől és ne küldjön több ilyen dolgot.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése 1907 április 23.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 64—146 K., vidéki borjúhús 115—125 K., sertéshús 120—150 K., szalonna füstölt 136—148 K., szalonna, olvasztani való 130—146 K., hárj 156—160 K., sertésszár 152—158 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 140—2— K., hazai sonka 140—2— K., szalámi 380 K.

Baromfifélék: — K., rántani való csirke 280—360 K., sütni való csirke 340—4— K., kacsa, hizott — K., lud, hizott 14—18— K., pulyka, hizott — K. páronkint. Vágott hizott liba 120—160 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 130—150 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 1650—1710 K. Rozs 1340 K-tól 1380 K-ig. Arpa 1370 K-tól 14— K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 1590—1630 K. Tengeri 1120— K.

Teavaj: (centrifugált) 240—290 K., főzővaj 2—230 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 12—36 fillér.

Tojás: bácskai 68—69 K., erdélyi apróbb áru 68—69 K. ládánként (1440 drb). Apadt — K., meszes — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 560—620 K., rózsa új — K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt — K. mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	2820	2720	2580	2480	24—	2320	21—	1920	1350

Takarmányvásár. Réti széna 760—940 fillér, muhar 8—920 fillér, zsupszalma 520—560 fillér, alomszalma 3—350 fillér.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

Legjobb tejfőlőző a BALTIK

BALTIK-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a legökéletesebb és legmodernebb tejfőlőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje vététt és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

A BALTIK RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vaját.

Szenzációs találmány.

(Lásd ismertetőt a »Köztelek« 70-es számán.)

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi-szeparátorokról irt bírálatunkat.

Baltik Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképviselete

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 8. szám.

TELEFON 52-58.

Szállítunk teljes tejjgazdasági berendezéseket

ifj. Kovács József Orosháza

Magyar házi-ipar. Magyar termények.

Söprűk, szatyorok, gyékények, borboskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

ifj. Kovács József Orosháza

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Andrassy-ut 49. (Octogontér.)

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviseelője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre.

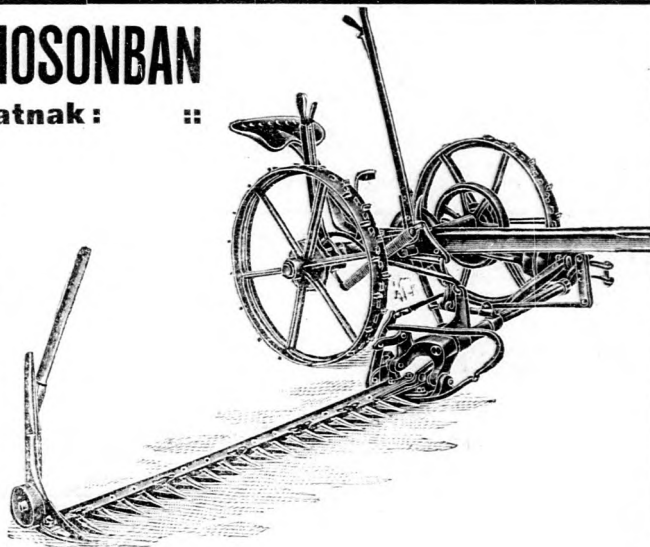
Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E. hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyára által MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállítanak:

MINDENMŰ EGYSOROS KAPÁLÓESZKÖZÖK, Columbia Cultivátorok, HERRMANN-kapálók, LAASS-rendszerű kapálógépek. Burgonyamivelő eszközök, SZÉNAGEREBLYÉK, SZÉNAFORGATÓK

OSBORNE kévekötő- és marokrakó-aratógépek, fűkaszaló-gépek stb. stb.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán
két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. & TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	764.780.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegről úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéselegről közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírással mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

tartalommal, továbbá

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.